

tankotok kiszáradt benzintartályába sírhattok majd
 ha nem fogjátok föl a szó mindenható erejét
 pedig még nem is említettem suttyó pajtásomat
 sziklával labdázó parittyázó játszótársamat
 a járőr azonban nyihorászott *Knyigi nye vázsnije*
 ezek a hadinaplónál nagyobb diadalról tudatlanok
 sarkon fordultak már igyekeztek is elfelé
 s maradtam ott világbíró seregem szívében
 elporladnak a fegyverek szétmállik dárda kard ágyú
 csigolyák lapulnak a földben hajdan kérlelhetetlen hordák
 kolykók átlőtt rohamsisakkal futballoznak a réten
 ám századokon át máig tisztelt a bolond aki hitt
 a vénen is nyakas megmásító a kézzelfogható átfestő nagyúr
 meg a természetfölöttit képzeletével lepipáló legény
 magam ilyen elnyűhetetlen hatalmasok között
 folyton erősödöm én a kölcsön furfangba vakmerésbe
 bölcsességbe és leleménybe öltözött

NOVELLAPÁLYÁZAT

Kapecz Zsuzsa

DÉLUTÁN A MCDONALD'SNÁL

Ez délután volt, egy délután, a délutánoknak azzal a markáns ismétlődésével, ami már nem is emberi, istenem, egy délután! mit lehet várni tőle, nem igaz? ahogy mondaná valaki.

Három hónap után először találkoztam Ernővel, ezen a szombati kora délutánon, amikor a McDonald'snál öten is várnak egy ülőhelyre. Nyáridő volt, ha jól emlékszem, június eleje, de ezt nyugodtan letagadhatta volna bárki, kabátba burkolózva, némán sétáltunk a csipős szélben, és a fenyegető, egymáshoz torlódo felhők csak egy-egy vilanásra engedték átjutni a napsugarakat. Ilyenkor a fény szaporán táncolt a pocsolyák tükrén, úgy éreztem, hogy csak azért, mert így bosszantóbb és fájdalmasabb hiányt hagy maga után, amikor eltűnik, mintha reggel óta egyenletesen borús maradt volna az ég.

Tudtam, hogy Ernő azért hívott ebédelni, mert megint nem boldogul a munkájával. Borzasztó lassan dolgozott, bár jól beszélt három nyelven is, addig halogatta a nyersfordítás elkezdését, aztán oly sok időt töltött a legpontosabb kifejezések keresgélésével, hogy szinte mindig kifutott a határidőből. Mialatt együtt éltünk, rászokott

arra, hogy az utolsó változtatásokat én végezzem a kéziratain, de előfordult az is, hogy teljes egészében velem íratott meg egy cikket, mert elfecsegte az időt a könyvtárban valamelyik régi szeretőjével, ahelyett, hogy anyagot gyűjtött volna. És én bolond, mindig félretoltam az asztalomon a saját munkámat, és nekiláttam, hogy formába öntsem a kesze-kusza betűkkel lerótt sorok áradatát, pedig nekem is volt elég dolgom nap mint nap.

Már a pályaudvarnál nagyon rossz kedvem lett, és nem enyhítettem a kényszeredettségen, ami kettőnk közé telepedett. Ernő elmondott néhány semmitmondó hírt, aztán tovább hallgattunk. A járókelők olykor ránk bámultak. Ki tudja, talán az arckifejezésünk volt feszült, vagy a furcsa ízlésünk miatt; mindketten szerettük a kissé különös ruhákat, és szívesen hordtunk tiszta feketét.

Megkönnyebbülést hozott a tömeg zsongása, a hamburgerek és papírpoharak fölé hajló vidám arcok özöne, ahogy beléptünk a mesterséges fénytől ragyogó csarnokba.

– Mit kérsz? – kérdezte udvariasan Ernő, és beállt a pulthoz vezető kanyargó sor végére. – Még mindig szalmakrumplit?

– Még mindig – felcstem. – És teát. – Gyorsan körülnéztem. Szerencsére sehol nem láttam ismerőst. Mindenkinek elhíreszteltem, hogy szakítottunk, és megtoldottam néhány fűszeres hazugsággal. – Előremegyek, és keresek helyet, jó?

Választ sem várva elindultam az emeletre. Valójában azért nem maradtam Ernővel a pultnál, hogy ne tudjon kérni tőlem egy ötvenest, ahogyan az a szokása volt. A lehető legtöbb dologgal szerettem volna felbosszantani, de féltem, hogy majd nem sikerül.

– Vidd fel ezt, légy szíves – lépett utánam, és a kezembe nyomta az aktatáskáját.

A táska nehéz volt, és nem emlékeztem rá, hogy Ernő valaha is cipelte volna az enyémet, de elegendő volt már a nyomasztó hangulatból, és nem ellenkeztem. Az emeleten sokan ültek, de végül találtam egy félreeső, nagyszerű sarokasztalt. Türelmesen várakoztam, hol a körút képlékeny forgatagát néztem az ablakon túl, hol a tálcával egyensúlyozó embereket körülöttem, és hallgattam a víz erőteljes zubogását az épület melletti sáros telekről. Egy gumicsizmás férfi baktatott a szétszórtan parkoló kocsik között, és éppolyan egykedvűen figyelte a duzzadó, piszkosszürke tengert, ahogy én a magasból.

Azt hiszem, az első kérdést nem hallottam, és amikor visszafordítottam a fejem, már ott is ültek mind a hárman az asztal túloldalán, egyforma tarka anorákban. A férfi azért megismételte a kérdést, hogy szabad-e a hely, és én bólintottam. Az első pillanatokban nem tudtam levenni a szemem a velem szemben fészkelődő kisfiúról, különös, görögös szépségű arcáról és a hatalmas, kifejező szempárról, amelynek színe az érett méz aranyához hasonlított. Sohasem láttam senkit, akinek ilyen szeme lett volna. Lassan rám emelte a tekintetét, és megborzongtam. Lehetett úgy kilenc-tíz éves, túl azon a koron, amikor azért csodálnak meg idegenek egy gyereket, mert szép. Ami azt illeti, én egyébként sem nézegetem a kisfiúkat, egyszerűen nem érdekelnek, de ahogy ez a mézszemű zárkózottan és kicsit félénken méregetett engem, én pedig megbűvöltem, majdnem tapintatlanul figyeltem őt, hirtelen megértettem azokat a szerencsétleneket, akik fiatal kólykókat rontanak meg. A Szépség volt itt jelen, a magáért való és magába zárt tökéletesség, előbukkant a semmiből, és dacosan ellenállt annak, hogy a titkait fűrkésszék.

– Apa, nem tudom kinyitni a dobozt – szólalt meg halkán a másik gyerek, és apja elé tolta a műanyagba csomagolt hamburgert. Volt a mozdulatában valami megmagyarázhatatlan óvatosság. A sok harsány, szemtelen és túllontúl határozott gyerekhez

képest, akikhez az ember lépten-nyomon hozzászokott, nagyon másfélének tűnt ez a csendes, majdnem zavarban levő testvérpár. Azt, hogy fivérek voltak, tisztán éreztem, pedig külsejükben nem akadt egy szemernyi egyformaság. Amíg az apa elrendezte az ebédet a tálcán, szemügyre vettem a fiatalabb, komoly kisfiút. Nem volt olyan különlegesen szép, mint a bátyja, és kevésbé látszódott az arcán a merengő kifejezés, de fegyelmezett volt ő is, mint a másik magának való teremtés, nem kerestek egymással semmilyen kapcsolatot, nem figyelték, mennyit eszik a másik, nem játszottak, nem versenyeztek, nem is beszélgettek egymással.

Végre felfedeztem Ernőt, jött a lépcsőn felfelé, jellegzetesen imbolygó járásával. Talán a majdnem kétméteres magassága tette, hogy a zsiráfok ringó mozgását juttatta mindig az eszembe.

– Borzalmas tömeg van – mosolygott, és lerakta elé a piros papírzacskót. Egy pillantást vetett a két gyerekre, és leült mellém, hanyag mozdulattal beledöfte a szívószálat a lefedett pohárba. Felcsippentett egy hasábkrumplit, és a számba dugta:

– Egy adag a koleszterinszintednek. Ha már úgysem eszel húst... – és vágott egy fintort.

Az idegen egyszerre rám nézett. Jól megtermett, izmos, negyven körüli férfi volt, napbarnított bőre és korán őszülő, ezüstös haja kellemes ellentétet alkotott. Nyugodt, barna szempár pihentette rajtam a tekintetét, aztán közönyösen másfele fordult. Nem tudom, miért, de nem esett jól ez a közömbösség.

Szólanul ettünk, csak a fiatalabb kisfiú törte meg a csendet:

– Nézd, apa, mennyi víz!

A férfi a válla fölött hátranézett, minden sietség nélkül. Az egyenletesen fodrozódó, homokkal keveredett hullámokon megcsillanó napfény elvakította, hunyorgott:

– Talán csótórcs. Egyél!

Az utolsó szó nem hangzott felszólításnak, csak szelíd kérés volt, és a férfi a kisfia elé tolta a csokoládéval leöntött fagyilaltot. Velem szemben a mézszemű némán kanalazta a magáét, és meg se mukkant. Ernő kinyitotta a táskáját, és néhány papírlapot szedett elő:

– Hollandul tanulok.

A férfi újra rám pillantott, aztán gyorsan másfelé. Az asztalon összekulcsolt keze megrezzent egy kicsit. Most vettem észre, hogy jobb kézfejen félig gyógyult sebtáton, véső vagy kalapács okozhatta. Ernő elé rakta a papírjait:

– Mit szólsz hozzá?

– Nagyszerű. Hány napja kezdted?

Nem akartam, hogy gúny legyen a hangomban, mégis volt benne. Ernő felkapta a fejét. Éppen belelendültünk a veszekedésbe, amikor egy vidám, csilingelő hang szólalt meg az asztal végénél:

– Ízlik a fagyit?

Fiatal, vékony lány állt mellettünk, az alkalmazottak egyforma kezeslábasában, hosszú szőke haját leszorította az ellenzős sapka. Mesefigurákkal díszített kartont tartott a kezében, ügyesen összehajtogatta, és meglengette a mézszemű orra előtt:

– Szeretnél egy ilyen csákót?

A szép kisfiú letette a műanyag kanalat, és nyugodtan nézte a lányt. Szavakkal sem válaszolt, és a pillantása is üres maradt, nem adott kapaszkodót se biztatással, se elutasítással. A szőke lány, aki megszokhatta már a cserfes gyerekeket, meglepődött. Letette a csákót az asztal közepére.

– Neked adom. Milyen a fagyí? Látom, a csokisat szereted.

A szép gyerek most sem felelt, csak figyelte a lányt moccanatlanul, amíg zavarba nem jött, és a hóna alól előhúzott egy újabb tarka sisakot. Egy kicsit remegett az ujja, amikor hajtogatni kezdte, de a hangjában valódi kedvesség érződött továbbra is, nem a munkájából eredő kötelező barátkozás.

– Biztosan a testvéred is kér egyet...

A fiatalabb gyerek kissé habozva nyújtotta a kezét a csákoért, s aztán rögtön visszahúzta. A lánynak elég volt ez a pillanat, hogy a fiúhoz hajoljon, lágyan megfogta a csuklóját, és elmosolyodott:

– Nahát, neked két órád van, ilyet még nem is láttam. Miért hordasz kettőt?

A gyerek úgy nézett a saját karjára, mintha ő maga se tudott volna arról, hogy két kvarcórát csatolt egymás mellé, egyet a városszerte kapható, olcsó hamisítványokból és egy súlyos, megbízható bűvárórát. A lány bátorítóan megismételte a kérdést:

– Miért hordasz két órát? Nem árulod el?

A fiú makacsul hallgatott. Ekkor az idegen előredőlt a székén, a fia arcába kémlelt, és hirtelen felnevetett. Mindannyian odakaptuk a fejünket, annyira váratlan volt a nevetés, és annyira nem illett ehhez a tagbaszakadt, szótlan férfihoz; kamaszosan jókedvű és incselkedő volt, olyan friss, mint az odakinn eleredt nyári eső. Amilyen gyorsan támadt ez a derű, olyan gyorsan el is halt, a férfi egyedül volt az örömeiben is, mint ahogy a némaságában, nem akart bevonni senkit. Odafordult a lányhoz:

– Köszönjük az ajándékot.

A hangsúly, ahogyan mondta, egyenesen elbocsátotta a lányt, aki elment, szökén és üdén, kitartóan mosolyogva, de biztos voltam benne, hogy aznap körútjának legnagyobb kudarcát szenvedte el a sarokasztalnál.

– Nincs véletlenül egy húszasod? – Ernő hangjában keveredett a kérés és a követelés. – Telefonálnom kell.

– Tessék. – A férfi kíváncsiság nélkül figyelte a kezemet, amíg kapkodva előszedtem a pénztárcámat. Aztán felállt, és a gyerekek követték. Együtt indultak a lépcsőhöz, egy útemre, egyforma ruganyossággal lépkedtek, megbonthatatlan alakzatban.

– Na végre – sóhajtott Ernő.

– Milyen késő van, menjünk mi is!

– Várj, még ezt át kell nézned – és kivett az aktatáskából egy paksamétát. – Mindjárt visszajövök. Sietek, jó?

A járásából kitaláltam, hogy egy nővel akar beszélni. Ahogy eltűnt, összeszedtem a holmimat, és lefutottam a földszintre, végigtülekedtem a zsigongó tömegen a kijárat felé. Magam sem tudom, mi után szaladtam. Talán azt a piros Golfot szerettem volna látni, amelyik kikanyarodott az épület mögül, és ahogy elhajtott mellettem, a hátsó ülésen gubbasztó gyerek vörösés haján felizzott az esőfelhők mögül áttörő éles fény, talán csak magát az áttörést, ahogy a tompa égbolton egyre szélesedő sávban uralkodni kezdett az arany ragyogás. Ez délután volt, egy délután, a délutánoknak azzal a markáns ismétlődésével, ami már nem is emberi, istenem, egy délután! mit lehet tőle várni, nem igaz?

BORLEVES

– Sokszor van úgy az életben, hogy nem igazság az, ami igazság. Némely embert a szerencse tenyerén hord, míg a másik ember számára csak azért tart tenyeret, hogy megpofozza vele – elmélkedett Ernő apja, és rákönyökölt a hagymamintás porcelánnal terített asztalra. Egy kicsit már neki is nehezen forgott a nyelve. A szekrény mellől, ahol ültem, éppen kiláttam a konyhába, ahol Ibi néni bőszen porcukrozta az odaégett tésztát. Ettől végképp felkavarodott a gyomrom.

– Azt mondom, törje ki a nyakát az olyan építőmester, aki két egyforma házat épít egymás mellé – hajtogatta a magáét a nagybácsi, akivel most találkoztam először, és rögtön elnyerte a rokonszenvemet. – Már másodszor történt meg velem, hogy szomszédhoz csongetek be, nahát, vén marha, mondom magamnak, hát miért nem figyelsz? – felnevetett, egy árnyalattal élesebben a kelleténél. Alacsony termetű felesége, akinek fűzős cipőbe bújtatott lába jócskán a padló fölött kalimpált, odébb csúszott a régi tonettszéken, és megpaskolta a férje karját:

– Jól van, na, jól van, papa. Az előbb már elmesélted.

Ernő azóta, hogy megérkeztünk, a köszönésen kívül egy szót sem szólt. Most ráütögetett a csuklómra, ugyanúgy, ahogy az idős asszony a nagybácsi kezére, és bizonytalanul odasúgta:

– Azt hiszem, berúgtam.

Különös ötlet volt, akárhogy is, borlevest feltálalni éppen a böjt után, amit néhányan betartottak a családból, de furcsa volt azért is, mert utána csak az ehetetlen tortaféle került az asztalra. Megszokhattuk volna, hogy Ibi, Ernő apjának felesége ilyen meglepetésekkel szolgál, sose főzött jól, mert fukarságból minden ízesítőt kihagyott az ételekből. A hangulat mégsem volt rossz, mert kezdtek a vendégek szelíden kótyagosodni, és ez elfelejtette velük, hogy a háziasszony újra megtakarított egy ünnepi vacsorát. A pocakos nagybácsi előhúzott egy demizson ajándék bort, s erre mind a ketten gyorsan átültünk a dohányzóasztalhoz, az ezüstszalagokkal teleaggatott kis fa közelébe. A melegtől és a kellemes fenyőillattól majdnem elbóbiskoltam.

– Mesélj már valamit te is, fiam – szólt oda Ernő apja.

– Mit? – kérdezte Ernő kedvetlenül.

– Nem tudom, hát valamit. Mi újság veletek?

– Anya nincs túl jól. Lehet, hogy átvizsik az intenzívra. Egyenesen a kórházból jövök... ha érdekel a téma... – Ernő apja meghökkenően nézett, a társalgás elakadt.

– Na igyunk még egy kis bort – mondta a nagybácsi, és töltött mindenkinek.

– Én nem kérek többet – mondta Ernő, és jó messzire tolta az elé rakott kristály poharat. – Elég volt a leves.

– Mit akarsz ezzel mondani? – kapta fel a fejét az apja.

– Semmit.

Ibi néni hirtelen ott termett mellettünk, és szinte odavetette magát Ernő mellé a rózsás huzatú szecessziós díványra, amelynek az elszállításán két éve veszekedtek egymással, mert ez Ernő nagyanyai öröksége volt. Ültek feszesen, kényszeredetten a keskeny ágyon, a középtermetű Ibi nénihez szinte rámagaslott a kétméteres fiú.

– Tudom, hogy mi a bajod velem – kezdte Ibi néni. – Tudom, hogy miket hazudozol rólam... hogy behálóztam az apádat.

– Hagyjuk ezt! – dörrent rá Ernő apja.

– Figyeltelek ma is – folytatta Ibi, mintha nem is hallotta volna a férjét. – A főztomból se eszel. Talán azt hiszed, hogy megmérgezek?

– Nem bírom az alkoholt – mondta Ernő.

– Tudom, tudom, sportoltál, neked nem lehetett inni, de ne mondd, hogy ez a kevés megártott. Egy ilyen erős fiúnak, mint te...

– Hagyjon már békén.

– Na, most meglátjuk, melyikünk az erősebb... – Ibi néni felgyúrte a karján a szövetroha ujját.

– Úristen, csak nem akar szkanderezni velem? – nyögött fel Ernő.

– Isten nevét hiába a szádra ne vedd! – hajolt előre az egyik idős hölgy az asztalnál, ki tudja, melyik oldalági rokon.

– Na gyereünk! – mondta Ibi néni, és levette a derekáról a gyapjúkendőt, hogy szabadabban mozoghasson. Elkapta Ernő karját, és csavarta, de Ernő csak nevetett, és hagyta, hogy játsszanak vele, mint egy rongybabával. Az asszony ekkor a hosszú, vörösrre lakkozott körmeit belemélyesztette Ernő húsába, és erősen szorítani kezdte a csuklóját. Ernő feljajdult, és káromkodott.

– Na, ki a győztes? – kacagott a nő, és gyűlölet ült az arcára.

– Engedjen el! – üvöltötte Ernő.

Ibi néni felemelkedett a pamlagról, és a másik kezét is ráfonta a fiú csuklójára. Ernőnek elfogyott a türelme. Anélkül, hogy megmoccanat volna, felfelé rántotta a karját, olyan lendülettel, hogy az asszony rázuhant az asztalra, a bor kiömlött, a pohár a földre gurult.

– Láthatjátok, milyen durva! – kiabált Ibi néni. A vendégek nem szóltak semmit, Ernő apja egy törülközőért szaladt.

– Maga tényleg nem normális – mondta Ernő, még mindig egy kicsit bambán.

– Halljátok? – vitotta Ibi, és visszafordult Ernőhöz. – Vedd tudomásul, hogy már nem is éltek együtt, amikor apádat megismertem, mert anyád úgy ivott, mint a kefe-kötő... és nemcsak ivott, hanem idegen férfikkal elment, és képes volt... – nem tudta befejezni, mert Ernő felpattant, elkapta a szövetroha gallérját, és rázni kezdte a sivalkodó asszonyt. Apja visszarohant a konyhából, dulakodtak egy darabig, aztán elcsattant egy pofon, és Ernő hátraugrott, majdnem ledontötte a karácsonyfát. Nehézcsend lett a szobában.

– Engem az apám soha nem ütött meg eddig. Gyerekkoromban sem – mondta Ernő furcsa vékony hangon, és a fotel karfáján kaparászott az ujjá. Meglepően nyugodtan beszélt, amikor újra megszólalt. – Egyébként azért utálok magát, mert belügyes volt. Éppen abban az időben, amikor ez a legkínosabb lehetett.

A csend súlyosodott, és elhúzódott még egy pillanatig, aztán az asszony újra kiabált, de ezt már az előszobából hallottuk:

– Azt hiszed, hogy te vagy a nagy hős, meg a hozzád hasonló fiatalurak? A fenekeket is kitörölték helyettetek, neked főleg, aztán a vizsgádat alig raktad le, tudom én, hogy volt ez, elmondta az apád... Tudok én rólad mindent, mindeent...

A kántáló hang utánunk nyomult a folyosóra, ahogy szaladtunk lefelé a lépcsőn, én egy nagy piros almát szorongattam, azt sem tudtam, hogyan került a kezembe. Rohantunk egészen a sarokig, aztán kifulladtan megálltunk. Nem sokkal azelőtt kezd-

hetett hullani a hó, és dőlt, dőlt egyre hevesebben, mégis valami nagy nyugalmat és csendességet borított a környékre. Lassan lecsillapodtunk. Elindultunk a néptelen utcán a domb irányába. Egy kertben, néhány magas fenyő mögött kigyulladt egy távoli, puhán sárgálló fény, egyébként fehér sivatagban sétáltunk. A hó megbontotta az árnyokat, a határozott formák visszavedlettek ősi, természeti alakzatokká, és a hó elmos-ta a határokat, a kötődéseket és a fájdalmat is, mintha mindent, ami a civilizált világhoz tartozik, egy szemvillanás alatt magunk mögött hagyhatnánk.

Ernőre néztem. Ragyogott az arca, talán azért, mert megbocsátotta a pofont, talán azért, mert leszállt a kék óra, az alkonyati búcsú, amit annyira szeretett. Sokáig járkáltunk a hóban aznap este. Az volt az utolsó közös karácsonyunk.

Imre Flóra

RONSARD A SZAJNA FÖLÖTT VALL SZERELMET

a dalt a dalt a dalt északnyugati szélben
forró volt a kezed az enyém mint a jég
ha álarcosan is bújkálva száműzötten
lélegzetvételünk gyorsuló ütemét

hideg volt az a szél ahogy szemedbe néztem
változott a színe szürke lett s újra kék
rejtőzve szökve dal majd hogynem észrevétlen
a nagy folyó felett szűk áprilisi ég

szökve álarcosan a párán át a nap
törtérsznyi nap ha már ennyi jut ennyi élet
bocsáss meg mondtad és lenn a rakpart alatt

szürkén folyt a folyó az ég egy percre kék lett
majd újra szürke és már szürke is maradt
és mégiscsak a dal mit is bocsássak én meg